

Algemene Beschouwingen bij de Begroting 2014

Inleiding

Geacht College, Leden van de Raad,

Duurzaam... Duurzaam ontwikkelen... Duurzaamheid. Een mondiaal dossier, dat lokaal opwinding teweeg brengt, en ook in Staphorst mensen uit hun huizen naar de publieke tribune in de raadszaal voert. We weten allen waar het over gaat: We putten de aarde uit; en daardoor wordt de toekomst ongewis. Een heet hangijzer in de politiek, dat alle aandacht behoeft. Belangrijker echter is de vraag: Hoe duurzaam is onze samenleving in geestelijk opzicht?! Hoe gaan we als samenleving om met onze culturele en morele bronnen?! En dan mag schrik ons wel echt om het hart slaan. Want zoals we de fossiele brandstoffen aan het opstoken zijn, zo zijn we ook bezig het ons overgeleverde Christelijke kapitaal in hoog tempo te verbrassen.

De bron van onze vanouds Joods-Christelijke cultuur schenkt ons allerlei gaven van welvaart en welzijn. Die bron geeft zelf grenzen aan waarbinnen genoemde gaven tot volle ontwikkeling kunnen komen: Gods heilzame geboden. God zegt als het ware: "Ga duurzaam om met Mijn gaven. Dat geeft vrede, welvaart, en vergenoeging tot in lengte van jaren." Maar de moderne mens vertrouwt God niet. Hij wil maar één ding: "De bron moet leeg; tot op de bodem! Haal uit het leven wat er in zit." We zien dit in de ongebreidelde carrière-drift van zowel mannen als vrouwen. We noemen de overdaad in huizen, vakanties, consumpties; 24uurs-economie, echtscheidingscultuur met een Second-Love website als ultieme uiting, afbreking van ongewenste zwangerschap en realisatie van een zogenaamd gewenst levenseinde... Wij willen vrij zijn. Geen betutteling! En de gevolgen? Maatschappelijke onvrede, jeugdwerkloosheid, gewelddadige internetrellen, vreemdelingenhaat, dolgedraaide overheidsfinanciën, toename van allerlei verslavingen, pestgedrag, toename van zelfmoord onder jongeren...

Ook onze seculiere naaste stelt vast dat het niet goed gaat in onze samenleving. De literaire bestsellerslijsten zijn de laatste jaren gevuld met pennenvruchten van seculiere schrijvers, die haast zonder uitzondering gaan over de ontwrichting van de maatschappij; (U kunt dit nakijken op de website NRC-Boeken.) Sommigen raken zelfs in paniek, en gaan naarstig op zoek naar nieuwe alternatieve bronnen van morele energie. Dat gebeurt trouwens al langer. En dat juist raakt ons diep, en het ontroert ons, want naar onze vaste overtuiging zullen ze die niet vinden. Nooit!

Er is maar één bron: De ware Levensbron. Ons volkslied roept elke Nederlander op: “Tot God wilt U begeven, Zijn heilzaam Woord neemt aan.” Die Bron vloeit al zesduizend jaar. Die Bron droogt nooit op, voor wie er duurzaam mee omgaat. Uit die Bron vloeit heil voor cultuur en maatschappij, voor regering en volk. En zo, duurzaam puttend uit deze Bron, met alle tekortkomingen die ons daarbij aankleven, wensen wij ons werk in deze Raad te doen, en roepen u op dit met ons te betrachten, opdat het Staphorst maatschappelijk en cultureel wel ga.

Mijnheer de Voorzitter, Ter afsluiting van deze inleiding nog één ding: Die Bron is er ook... voor ons ieder persoonlijk, met belofte van geestelijk heil; voor socialist en liberalist; voor communist en calvinist, want er is geen verschil. In dit opzicht zijn alle mensen gelijk. Voor alle mensen geldt: Voor wie uit deze Bron géestelijk mag putten, blijft zij stromen over de grenzen van tijd en ruimte heen, tot in alle eeuwigheid. Dat geve God u en ons allen.

We willen hiermee overgaan tot de bespreking en volgen daarvoor de opzet van de programmabegroting.

Algemeen Bestuur en Organisatie

Bestuurskosten

Het college wil een krediet van € 50.000 voor bestuurskosten om, indien nodig, snel en slagvaardig te kunnen reageren op actuele ontwikkelingen. Wij erkennen dat een goed bestuur ook goed gereedschap nodig heeft. Door de toezegging om verantwoording af te leggen via de bestuursrapportages, stemmen wij voor het komende jaar in met het gevraagde budget.

Vervanging telefonie en automatisering

De noodzaak van vervanging van een telefooncentrale van 15 jaar oud heeft onze instemming. En wanneer Windows en Office 2003 niet meer ondersteund worden, is vervanging noodzakelijk. Kunnen wij er van uit gaan dat dit aanbesteed en/of gezamenlijk ingekocht wordt?

Openbare Orde en Veiligheid

Brandweer

Deze gehele raad heeft altijd oog gehad voor een goed uitgerust brandweerkorps. Met ingang van 2014 nemen wij afscheid van een gemeentelijk brandweerkorps waar wij trots op zijn. Landelijke wetgeving verplicht ons korps op te gaan in de regionale brandweer. Belangrijk is dat de brandweerkazerne in onze gemeente behouden blijft als uitrukbasis. Toch gaat ook hier de regionalisering ons als gemeente weer meer geld kosten. Grootschaliger en goedkoper blijkt toch heel moeilijk samen te gaan.

Verkeer, Openbare Ruimte en Water

Onderhoud viaducten

Het lijkt tegenstrijdig dat we een financieel voordeel behalen door het onderhoud van de bermen in eigen beheer te gaan doen, en dat er ook een voordeel te behalen is door het onderhoud aan de viaducten uit te besteden. Bij de viaducten gaat het echter om de houtopstand. Voor dit onderhoud is er vanuit ondernemers belangstelling, net zoals bij de houtsingels in Rouveen. Daarom heeft het uitbesteden van dit onderhoud onze instemming.

Flora- en Faunawet

Er wordt € 40.000 extra geraamd voor uitvoering van de flora- en faunawet. Een wet die in onze optiek al heel veel kosten veroorzaakt. Er wordt gewezen op een verplichte inventarisatie, gebaseerd op de zorgplicht. In artikel 2 van de flora- en faunawet staat de zorgplicht beschreven. Daar lezen we niet dat eens in de vijf jaar een inventarisatie van beschermde diersoorten moet plaatsvinden. Waar schrijft de minister deze verplichting dan wel voor?

Flora- en Faunawet

Artikel 2.1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving.

Artikel 2.2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voorzover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voorzover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

Inzameling afval

In 2014 gaat de tweede fase van het omgekeerd inzamelen plaatsvinden. Het grijze restafval moet weggebracht worden naar de ondergrondse containers. En het kunststofafval wordt dan ingezameld met de grijze containers.

Er zijn heel wat open vragen, daarom vinden we het belangrijk dat we tijdig een uitvoeringsvoorstel krijgen. Daarin zou verwerkt moeten worden wat het tarief wordt voor het wegbrengen van het grijze afval. Ook moet daarin antwoord gegeven worden op inhoudelijke vragen zoals onder andere de vraag of de kartonnen verpakking ook bij het kunststof afval mag. Het betreft een forse investering in ondergrondse containers en een behoorlijke organisatiewijziging van de afvalstroom. De planvorming vooraf dient dus degelijk uitgevoerd te worden.

Uitvoering verkeersplan

In 2014 worden er enkele herinrichtingsplannen voor wegen uitgevoerd.

J.C. van Andelweg

Het plan voor de J.C. van Andelweg is al enkele keren met de burgers besproken. Hier zou men voortvarend mee aan de slag kunnen gaan. De laatste hobbel is hiervoor immers uit de weg geruimd! De ontsluiting van de Baarge via de J.J. Gorterlaan en Achthoevenweg wordt door iedereen inmiddels als een normale ontsluiting beschouwd. Graag zouden we van het college nog een voorstel willen zien om het voorste gedeelte van de Industrierweg vrachtwagenluw te maken. Hiermee kunnen we de Gemeenteweg nog beter van vrachtverkeer ontlasten.

E. Wubbenlaan, gedeelte Churchillaan-Viaductweg

Een gedeelte van de Ebbinge Wubbenlaan wordt aangepakt, bewust na de nieuwbouw van de Berghorst en de vernieuwing van het notarisbos. Is er inmiddels een uitvoerbaar plan voor het notarisbos met draagvlak vanuit de omgeving? De doorsteek door het notarisbos voor de schoolgaande kinderen is voor ons erg belangrijk. Ter plaatse van deze doorsteek dient er ook een goede en veilige oversteekplaats voor de kinderen gerealiseerd te worden over de Ebbinge Wubbenlaan.

Gemeenteweg, gedeelte rotonde - spoor

Wanneer ook het gedeelte rotonde - spoor van de Gemeenteweg is opgeknapt, ziet de belangrijkste verkeersader van onze gemeente er weer goed uit. We kunnen er met z'n allen wel wat over moppen, maar toch is het iets wat de afgelopen 4 jaar echt gerealiseerd is, zichtbaar voor iedereen. Behoud door ontwikkeling. In 2014 moeten we deze ontwikkeling daarom goed afmaken. Het is belangrijk dat er voor het aan te pakken gedeelte goed nagedacht wordt over de plaats en de ruimte voor de voetganger, het gaat hier immers om het centrumgebied.

Carpoolplaats

De carpoolplaats bij de Lichtmis heeft een functie voor de gehele omgeving, misschien wel het hele noorden van Nederland. Het is immers de eerste carpoolplaats onder knooppunt Lankhorst. Daarbij doorkruist de belangrijke provinciale weg N377 de Rijksweg A28 ter plekke van de Lichtmis. Het gebruik van de carpoolplaats is een succes. Voordeel van dit succes is dat met name de A28 naar het zuiden minder belast wordt. Het is goed om de carpoolplaats uit te breiden, maar niet op kosten van de gemeente. Het is namelijk goed voor te stellen, dat er na deze uitbreiding nog een volgende komt, gezien de ideale ligging. We vragen daarom het college hiervoor gelden aan te boren bij de provincie en Rijkswaterstaat.

Rioolheffing

We schrijven ons rioolstelsel af in 30 jaar. Wat we in de praktijk zien is dat het oorspronkelijk geplande onderhoud meestal wel enkele tientallen jaren uitgesteld kan worden. In andere gemeenten gaan geluiden op om af te schrijven in 60 jaar. Het idee wat we hier met name bij hebben is dat wanneer de technische afschrijving over een langere termijn gaat de verwachte jaarlijkse investeringen in ons rioolstelsel sterk naar beneden bijgesteld worden, en dat daarmee de rioolheffing ook naar beneden kan. Zou het college hier intern eens naar willen laten kijken?

Sociale Zaken, Zorg en Burgerzaken

Verkiezingen

Wij lezen dat de verkiezingskosten in 2014, 2015 en 2017 in de begroting nu wel, maar in de kadernota nog niet geraamd waren. Verkiezingen voor gemeenteraden en Provinciale Staten staan vast. Moeten niet juist dit soort cijfers bij de kadernota al zo goed mogelijk ingeschat worden?

In 2015 zullen op dezelfde dag verkiezingen voor Provinciale Staten en waterschappen worden gehouden. Wat zijn, zowel logistiek als financieel, de consequenties daarvan voor de gemeente?

De décentralisaties.

De aanleiding tot oprichting van de SGP, bijna 100 jaar geleden, was onder andere de totstandkoming van de Invaliditeitswet. De SGP was tegen deze wet. De SGP heeft het idee van de verzorgingsstaat altijd verworpen. Waar de Staat (kunstmatig) diep ingrijpt in de organische samenleving, wordt haar afbraak bevorderd. De SGP heeft helaas gelijk gekregen. Onze samenleving is - niet alleen, maar ook zeker door deze ontwikkeling - inmiddels in hoge mate geïndividualiseerd.

De behoeftige naaste is eeuwen- en eeuwenlang(!) geholpen en verzorgd door familie en buurt; waarbij de kerk ondersteunde als particuliere krachten tekortschoten. Het moderne verzet van zowel liberale als socialistische zijde betrof en betreft de hieraan inherente afhankelijkheidspositie van de hulpbehoevende mens. Dat vond men niet humaan. De mens moet onafhankelijk en vrij zijn. En anderzijds werd ook de mantelzorger belemmerd in zijn ontplooiing en zijn vrijheid. Dat wilde men niet.

Mijnheer de voorzitter, de tijd ontbreekt ons om deze zaken verder uit te werken, maar anno 2013 is duidelijk dat de staat met haar verzorgingsambitie een te grote broek aangetrokken heeft, en haar intenties niet waar kan maken, nog niet één eeuw! Vanuit onze visie zeggen wij: gelukkig niet! Ware het wel gelukt dan zou de staat een voor iedereen zorgende vader worden, waar ieder in zou gaan geloven, tot zijn schade.

De prangende vraag is nu wel: Er is zoveel afgebroken; neemt de samenleving deze taak wel weer op zich? Wij roepen van deze zijde met name de kerken op zich te houden aan het woord van de apostel, om wel te doen aan alle mensen, en niet alleen aan de huisgenoten des geloofs.

En nu de cijfers die hier bij horen. Op de uitvoering van de drie décentralisaties is een taakstellende besparing geboekt van € 320.000. Op dit dossier zijn nog veel zaken ongewis. De nieuwe Jeugdwet is op 17 oktober door de Tweede Kamer aangenomen, met medewerking van SGP en CU. Ondanks allerlei beschouwingen en inschattingen is het onontkoombaar dat de Participatiewet en de verschuivingen van AWBZ naar de WMO op één of andere wijze ook zullen doorgaan. Zoals gezegd: de Staat trekt het niet langer.

De taakstellende besparing is enerzijds gedurfd. Anderzijds heeft de gemeentelijke geschiedenis laten zien dat de gemeente geld over kan houden van het budget dat provincie of rijk beschikbaar stelt voor de uitvoering van een taak. We denken hier aan de Wvg. Cruciaal voor succes op dit dossier is onzes inziens de zogenaamde kracht van de samenleving. Daar moet de gemeente alle aandacht aan besteden, op alle haar ten dienste staande podia. Dan is er tegelijk hoop dat door deze financieel-noodzakelijke transitie de kracht van de samenleving toeneemt. Dat is pas echt een win-win situatie. Tegenover genoemde € 320.000 staat in de boeken wel vermeld de achteruitgang van de algemene uitkering van € 207.000 die wellicht meevalt. Overigens betreft dit alles niet het jaar 2014 maar wel de volgende jaren, en het is de volle aandacht waard; nu al!

Reestmond.

Planvorming betreffende de reorganisatie van Reestmond komt tot ons in de tweede helft van 2014. Dat verbaast ons! Wij hebben het idee dat hier voortvarend mee begonnen is. De zaak is toch niet tot stilstand gekomen? Inhoudelijk is ons standpunt bekend. Wij zouden vast willen houden aan de oorspronkelijke planning: Planvorming in het vierde kwartaal van 2013.

Sport, Cultuur, Recreatie en Toerisme

Zwembad

De toekomst van het zwembad moet besproken worden. De raad zou uitgenodigd worden bij het zwembad, maar daar is tot nog toe niet van gekomen. We weten dat je een broedende kip niet mag storen, maar de tijd dat een kip op de eieren broedt is redelijk goed in te schatten. We zijn benieuwd hoe ver de planvorming is. Kan het college aangeven wanneer het plan in de raad komt?

Ruimte en Wonen

Legesopbrengsten

Een jaar geleden hebben we bij de begrotingsbehandeling onze bedenkingen geuit bij het verhogen van leges voor bestemmingsplannen. De beoogde verhoging van € 100.000 zou in een voorstel aan de raad worden voorgelegd. Waarom is deze afspraak niet nagekomen? Nu stelt het college voor om nog een extra verhoging door te voeren, zodat de totale beoogde verhoging in 2015 € 170.000 zal bedragen.

De leges voor bestemmingsplannen worden nu al als fors ervaren in onze gemeente, en wij delen deze mening. De kanttekeningen die we vorig jaar hebben genoemd willen we herhalen. Allereerst is het alleen van toepassing op projectmatige plannen, en de vraag is of er de komende jaren voldoende grote projecten zullen zijn, gelet op de crisis in de bouwwereld. Een tweede punt is dat er niet alleen naar verhoging van leges moet worden gekeken, maar ook naar efficiënter werken door vereenvoudiging van deze processen en rapportages. Wanneer wordt het voorstel aan de raad voorgelegd? Dan zal moeten blijken in hoeverre deze doelstellingen realistisch zijn. Daarnaast is er een nieuwe bijlage 1 opgenomen bij de legesverordening 2014. Hierin worden tarieven genoemd voor bestemmingswijzigingen in het bestemmingsplan Buitengebied. Waarom is hiervoor gekozen?

Energieloket

Het energieloket zal onze inwoners informeren over de mogelijkheden van duurzame energie. We gaan ervan uit dat hier een actieve inhoud aan gegeven wordt. De bemensing van het energieloket zal daarom ook zorgen dat aanvragen met betrekking tot duurzame energie, zoals o.a. aanleg van zonnepanelen, vlot door de organisatie getrokken worden (case-management).

Financien en Belastingen

Algemeen

Onzekerheid voor het opstellen van de begroting is niet weggenomen, maar zelfs versterkt volgens het college. De septembercirculaire leverde gelukkig geen grote verrassingen op. Het herfstakkoord zou positief kunnen uitpakken voor gemeenten. Toch roepen wij op tot voortzetting van een zeer voorzichtig financieel beleid.

De begroting voor volgend jaar en de meerjarenraming 2015-2017 zijn sluitend. Wij zijn daar blij mee. Aan enkele zaken is een forse besparing gekoppeld. Al genoemd is de € 320.000 als taakstellende besparing op de uitvoering van de drie decentralisaties. Verder wordt € 300.000 (per jaar vanaf 2015) van de reserve zonder bestemming ingezet voor dekking van de afschrijving op

enkele objecten. Het is nu verantwoord (in juni hebben wij er al mee ingestemd), maar het houdt een risico in zich door lastenverschuiving naar de toekomst.

Dividend Rendo

Voor de jaren 2014-2017 wordt jaarlijks € 19.000 meer dividend van de Rendo begroot. Onlangs hebben wij gelezen dat verwacht moet worden dat vanaf 2015 het dividend van Rendo echter fors lager zal worden. Dit bericht was ook voor het college een verrassing? Graag een toelichting hierop.

Bezuinigingen vanaf 2010

Vanaf 2010 zijn diverse besluiten, tot een bedrag van € 3.825.000, genomen om een sluitende begroting te houden. Dat is bittere noodzaak geweest om nog forsere belastingverhogingen te voorkomen. Wij lezen dat niet alle verwachtingen van die besluiten zijn of worden behaald. Waar zijn op dit moment de grootste verschillen tussen begrote en werkelijke bezuinigingen?

Onroerend Zaak Belasting (OZB)

Vier jaar lang zijn de tarieven voor de OZB met 7,25% extra verhoogd boven de inflatiecorrectie. Voor gezondmaking van de begroting hebben wij er mee ingestemd. Voor 2014 is het de laatste keer. En wat ons betreft, moet het nu ook echt afgelopen zijn. Wij willen de woonlasten en de lasten voor het bedrijfsleven graag zo laag mogelijk houden. Het deed ons goed te lezen dat onze tarieven voor de OZB in procenten van de waarde van woningen nog steeds op een na de goedkoopste gemeente in Overijssel zijn en bij bedrijfsgebouwen op twee na.

Slot

We komen tot een afronding. De SGP fractie wenst college, collega-raadsleden, gemeentepersoneel en de leden van de vrijwillige brandweer ook voor het komende begrotingsjaar 2014 Gods onmisbare zegen toe. En als we in waarheid duurzaam zouden mogen werken vanuit de Bron waar we mee begonnen, dan zal het waar worden voor onze gemeente, hetgeen beloofd wordt in

Psalm 72 vers 9:   De stedelingen (of: inwoners) zullen bloeien
                                  gelijk het malse kruid.
                                  Zijn Naam en roem zal eeuwig groeien.
                                  Ook zal eeuw in eeuw uit
                                  Het nageslacht Zijn grootheid zingen
                                  Zolang het zonlicht schijn',
                                  Hun zal een stroom van zegeningen
                                  in Hem ten erfdeel zijn.

Staphorst, 29 oktober 2013